

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย

Participatory Management Development of a Thai Chaiyo Foundation School

1. ชื่น สกุลปัน*, 2. สมเกียรติ บุญรอด
1. Chuen Sakulpan*, 2. Somkeit Boonrawd

1.,2., มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

1.,2., Western University

* Correspondence Author E-mail: chuenskulpan2568@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น จำนวน 314 คน และศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยวิธีการจัดการสนทนากลุ่ม และตรวจสอบความเหมาะสม และขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย ด้วยความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการ ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 24 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ โดยมีสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การรับผลประโยชน์ การประเมินผล การตัดสินใจ การดำเนินการ และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย กระบวนการ แนวทางการประเมิน และปัจจัยความสำเร็จ

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขอบข่าย 4) กระบวนการ 5) แนวทางการประเมิน และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ และมีผลการตรวจสอบความเหมาะสมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ทุกด้าน อยู่ระดับมาก

คำสำคัญ: 1. รูปแบบการบริหาร; 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม; 3. โรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยไชโย

ABSTRACT

This research article aimed to develop a participatory governance framework for educational institutions operating under the Thai Chaiyo Foundation. The investigation proceeded through three sequential phases: Phase 1 examined extant conditions, aspirational parameters, and needs assessment utilizing data from 314 respondents, supplemented by qualitative exploration of

participatory governance methodologies from three key informants. Phase 2 encompassed the formulation and validation of the participatory governance framework through expert panel validation comprising 9 specialists employing focus group discourse methodology and congruence assessment protocols. Phase 3 evaluated the implementation viability and functional efficacy of the framework with 24 diverse stakeholders, including fiduciary representatives, administrative personnel, subject matter specialists, institutional leadership, pedagogical representatives, and parental constituencies. Analytical procedures employed descriptive statistics including arithmetic means, standard deviations, and qualitative content analysis.

The research found that:

1. The participatory governance process comprises four integral dimensions: deliberative decision-making, operational implementation, systematic evaluation, and equitable benefit distribution. The extant condition of participatory governance in Thai Chaiyo Foundation educational institutions demonstrated high aggregate ratings, while aspirational parameters indicated the highest-level expectations. Needs assessment prioritization, hierarchically arranged, identified equitable benefit distribution, systematic evaluation, deliberative decision-making, and operational implementation as sequential priorities. The participatory governance framework encompasses theoretical foundations, strategic objectives, operational parameters, procedural mechanisms, evaluative protocols, and efficacy determinants.

2. The developed participatory governance framework for Thai Chaiyo Foundation educational institutions consists of six integrated components: 1) theoretical foundations, 2) strategic objectives, 3) operational parameters, 4) procedural mechanisms, 5) evaluative protocols, and 6) efficacy determinants. The congruence assessment of the framework demonstrated high aggregate validity ratings.

3. The framework evaluation revealed high ratings across all dimensions for both implementation viability and functional efficacy.

Keywords: 1. Management Model; 2. Participatory Management; 3. Thai Chaiyo Foundation Schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในระบบการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2580) ที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างรอบด้าน การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานบางอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้โดยคนเดียว ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย การศึกษาเอกชนมีบทบาทสำคัญและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในด้านวิชาการ ความสามารถเฉพาะด้าน ระเบียบวินัย และคุณธรรม โดยช่วยทดแทนส่วนที่รัฐจัดได้ไม่เพียงพอ และตอบสนองความต้องการในเชิงคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับสังคมยุค 4.0 (วรชัย วิภูอุปโภคตร, 2562) การมีส่วนร่วมครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการ ติดตามประเมินผล และพัฒนา โดย

ผู้บริหารต้องเป็นทั้งผู้นำทางวิชาการ ประสานงานกับชุมชนและแหล่งวิทยาการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้แก้ไขปัญหา ที่ผ่านมารองเรียนเอกชนประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งงบประมาณ การขาดแคลนครู สวัสดิการและความมั่นคง วัสดุอุปกรณ์ ภาระงานที่มาก ปัญหาด้านการบริหารวิชาการ และการขาดความเข้าใจในแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเป็นความท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ โดยคำนึงถึงการสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย พัฒนาระบบการสื่อสาร การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจและความผูกพันของบุคลากร รวมถึงการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโยประสบปัญหาความไม่เข้าใจและขาดความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ยังไม่เข้าใจในหลักการและกระบวนการ การขาดความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินงานในโรงเรียนไม่ราบรื่นและลดประสิทธิภาพในการบริหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ผลการวิจัยคาดว่าจะช่วยปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย
- 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย
- 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดังนี้ 1) ประชากร ได้แก่ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่าย ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 314 คน (ข้อมูล ณ 31 พฤษภาคม 2567) 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ (1) การตัดสินใจ (2) การดำเนินการ (3) การประเมินผล (4) การรับผลประโยชน์

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้ (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน (2) ประธานกลุ่มคุณภาพการศึกษาหรือประธานสหวิทยาเขต (3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย กระบวนการ แนวทางการประเมิน ปัจจัยความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ขั้นตอนที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดำเนินการ ดังนี้ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย กระบวนการ แนวทางการประเมิน และปัจจัยความสำเร็จ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดำเนินการโดยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน อาจารย์

หรือผู้บริหารในมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1 คน ผู้บริหารของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย จำนวน 7 คน 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดำเนินการดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน ได้แก่ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการ ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย โดยรวม

กระบวนการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1. การตัดสินใจ	4.09	0.77	มาก	4.82	0.28	มากที่สุด	0.17	3
2. การดำเนินการ	3.98	0.81	มาก	4.54	0.77	มากที่สุด	0.14	4
3. การประเมินผล	3.77	0.89	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	0.27	2
4. การรับผลประโยชน์	3.74	0.90	มาก	4.79	0.39	มากที่สุด	0.28	1
โดยรวม	3.90	0.84	มาก	4.73	0.46	มากที่สุด	0.22	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$, $\sigma = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตัดสินใจ ($\mu = 4.09$, $\sigma = 0.77$) รองลงมาคือ การดำเนินการ ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.81$) การประเมินผล ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.89$) และการรับผลประโยชน์ ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.90$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตัดสินใจ ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.28$) รองลงมาคือ การรับผลประโยชน์ ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.39$) การประเมินผล ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.41$) และการดำเนินการ ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.77$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.22 โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การรับผลประโยชน์ (PNI Modified = 0.28) อยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาคือ การประเมินผล (PNI Modified = 0.27) อยู่ในลำดับที่ 2 การตัดสินใจ (PNI Modified = 0.17) อยู่ในลำดับที่ 3 และการดำเนินการ (PNI Modified = 0.14) อยู่ในลำดับที่ 4

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย โดยรวม

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในเครือมูลนิธิไทยโซโย	ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ	4.45	0.50	มาก
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์	4.43	0.52	มาก
องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่าย	4.45	0.53	มาก
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ	4.44	0.53	มาก
องค์ประกอบที่ 5 แนวทางการประเมิน	4.47	0.52	มาก
องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ	4.45	0.52	มาก
โดยรวม	4.45	0.52	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมมีความเหมาะสม ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 5 แนวทางการประเมิน องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่าย องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย โดยรวม

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย	ความเป็นไปได้			การใช้ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.25	0.68	มาก	4.32	0.59	มาก
2. วัตถุประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.29	0.65	มาก	4.37	0.56	มาก
3. ขอบข่ายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.27	0.66	มาก	4.34	0.59	มาก
4. กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.25	0.68	มาก	4.32	0.60	มาก
5. แนวทางการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.28	0.65	มาก	4.36	0.57	มาก
6. ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.28	0.66	มาก	4.36	0.57	มาก
โดยรวม	4.27	0.66	มาก	4.35	0.58	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย โดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย 4 ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบ ดังนี้ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล

และจากความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า การตัดสินใจ การรับผลประโยชน์ การประเมินผล การดำเนินการ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร จันทะศรี และ กิจพิณัฐ อุสาโห (2567) ได้ศึกษาบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มหนองหาน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย กระบวนการ แนวทางการประเมิน และปัจจัยความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชน ซึ่งพบว่ารูปแบบประกอบด้วย 7 ส่วน คือ ชื่อรูปแบบ ความเป็นมาของรูปแบบ วัตถุประสงค์ หลักการ องค์ประกอบหลัก แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในประเด็นสำคัญ 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนธิดา เก่งนำชัยตระกูล และ กาญจนา สิงห์หา (2567) ที่เน้นการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้และประสบการณ์ การพัฒนาคุณภาพผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา มูลป้อม และพิกุล ภูมิโคกรักษ์ (2566) ที่กล่าวถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทนันเดช ยงค์กมล (2562) ที่ระบุว่าสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพองค์กร และการสร้างความยั่งยืนด้วยธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Swansburg (1996) ที่เน้นหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน 2) การพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ ทนันเดช ยงค์กมล (2562) ที่มองว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากรและประสานความร่วมมือ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน 3 ด้านหลัก คือ ด้านนโยบายและแผนงาน ด้านวิชาการ และด้านการประเมินและพัฒนา โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และความเป็นอิสระในความรับผิดชอบ

องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่ายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ บุญรอด (2566) ที่เน้นความสำคัญของการกระจายอำนาจสู่บุคลากรและการส่งเสริมภาวะผู้นำของครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การบริหารงบประมาณและการเงิน สอดคล้องกับแนวคิดของ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2561) ที่เน้นการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างรอบคอบและการใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือพัฒนาองค์กร 3) การบริหารงานบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) และงานวิจัยของ ญัฐนนท์ วิทยาประโคน (2566) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตัดสินใจ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินการ และ

การประเมินผล 4) การบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา เกตุแก้ว และมังกร หิริรักษ์ (2567) ที่พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และงานวิจัยของ เพชรสุภักดิ์ กิจสกุล และคณะ (2567) ที่ระบุองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งรวมถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารแบบเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ 1) การร่วมสร้างความเข้าใจและกำหนดนโยบาย สอดคล้องกับแนวคิดของ สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2564) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ 2) การร่วมวิเคราะห์ SWOT และเลือกสื่อนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลนภา ฐิตะวราธรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563) และ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการ 3) การร่วมวางแผนอัตรากำลัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทิพย์ จำเดิมเผด็จศึก และ ญัฐธิพล ปราณิธี (2562) 4) การร่วมพิจารณาความดีความชอบ การสร้างกระบวนการที่โปร่งใสและได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร จันทะศรี และ กิจพิณัฐ อูสาโห (2567) ที่เน้นการให้คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5) การร่วมจัดทำแผนงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2561) ที่มองงบประมาณเป็นแผนทางการเงินที่ต้องได้รับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ 6) การร่วมวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุปรียา แก้วละเอียด (2563) เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงแผนและเป้าหมายขององค์กร 7) การร่วมกำหนดแนวทางพัฒนาอาคารสถานที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนันเดช ยงค์กมล (2562) ที่เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา 8) การร่วมวางแผนงานสัมพันธ์ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ แพงบุปผา (2560) และ Ramstetter (2010) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยพัฒนางานวิชาการและสร้างความสำเร็จให้โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ได้แก่ 1) การร่วมวางแผนและพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการที่เน้นการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ 2) การร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff 3) การร่วมสรรหาบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉันทิพย์ จำเดิมเผด็จศึก และ ญัฐธิพล ปราณิธี (2562) ที่เน้นการสรรหา พัฒนาและธำรงรักษาบุคลากร 4) การร่วมสร้างขวัญกำลังใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Simbolon et al. (2023) ที่เน้นการบริหารจัดการกำลังคนทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การร่วมดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุปรียา แก้วละเอียด (2563) เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ 6) การร่วมจัดสรรและบริหารทรัพยากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ แพงบุปผา (2560) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียช่วยพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง 7) การร่วมดูแลอาคารสถานที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Candoli et al. (1991) ที่มองการบริหารทั่วไปเป็นงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 8) การร่วมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยวัฒน์ สยาม และ เขาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2567) ที่พบว่า การใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ 1) การร่วมประเมินการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา เกตุแก้ว และมังกร หิริรักษ์ (2567) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา 2) การร่วมติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) ที่เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา 3) การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ (2562) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการประเมิน 4) การร่วมวิเคราะห์ SWOT และประเมินผลการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suherni et al. (2023) ที่ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำแบบปรับตัวและแบบมีส่วนร่วม 5) การร่วมติดตามและประเมินผลการใช้

งบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 6) การร่วมประเมินความสำเร็จด้านการเงินและพัสดุ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทักษิณ ประชามอญ และคณะ (2562) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลที่เน้นการควบคุมและตรวจสอบ 7) การร่วมประเมินความปลอดภัย และการใช้อาคารสถานที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Brown (1998) เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปที่ครอบคลุมงาน อาคารสถานที่ 8) การร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานนโยบายสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทักษิณ ประชามอญ และคณะ (2562) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ 1) การร่วมรับทราบและภาคภูมิใจในผลการพัฒนา นักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2564) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในบริบท การศึกษา 2) การร่วมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนานวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนธิดา เก่งนำชัยตระกูล และ กาญจนา สิงห์หา (2567) ที่เน้นการระดมความคิดร่วมกันในการพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย 3) การร่วมรับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Naderan (2015) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและแรงจูงใจของพนักงาน 4) การร่วมรับโอกาสในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับแนวคิด ของ Castetter and Young (2000) เกี่ยวกับการดึงดูด พัฒนา และจูงใจบุคลากร 5) การร่วมจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ กัมปนาท วงษ์วัฒน์พงษ์ (2561) เกี่ยวกับความสำคัญของงบประมาณในการพัฒนาองค์กร 6) การร่วมเสนอความต้องการวัสดุอุปกรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) เกี่ยวกับ หลักการบริหารงานวิชาการที่เน้นการสนับสนุนสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ 7) การร่วมพัฒนาระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ วาสนา มะลินิน และ นภัทร์ แก้วนาค (2563) เกี่ยวกับองค์ประกอบของเครือข่ายที่เน้น การปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร 8) การร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ แพงบุพผา (2560) เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การที่เป็นรากฐานของระบบการจัดการ

องค์ประกอบที่ 5 แนวทางการประเมินการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโย แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ 1) มิติการประเมิน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรวัฒน์ นิจนตร (2560) ที่เน้นการ พัฒนารูปแบบที่มีโครงสร้างและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ทำงานอย่างเป็นระบบที่มีความน่าเชื่อถือ 2) วิธีการ ประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนธิดา เก่งนำชัยตระกูล และ กาญจนา สิงห์หา (2567) ที่เน้นการระดม ความคิดร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบการ 3) ขั้นตอนการประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา มูลป้อม และพิกุล ภูมิโคกรักษ์ (2566) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งใน องค์ประกอบสำคัญ

องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbin and Coulter (2003) ที่เน้นความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสาร วิสัยทัศน์ในอนาคตขององค์การ และการมอบอำนาจให้สมาชิกสามารถนำวิสัยทัศน์ร่วมไปปฏิบัติ 2) วัฒนธรรม องค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2560) ที่มองวัฒนธรรมองค์การเป็นค่านิยม ความเชื่อ และ หลักการพื้นฐานที่เป็นรากฐานของระบบการจัดการองค์การ และเป็นระบบการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการกระทำของ สมาชิก 3) การสื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Schramm (1971) ที่เน้นการสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนสัญญาณ และประสบการณ์ระหว่างบุคคล เพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกัน 4) การสร้างแรงจูงใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีณย์ ประสาร (2565) ที่มองแรงจูงใจเป็นแรงผลักดันให้คนแสดงออกถึงความต้องการในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และทุ่มเท 5) การมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ Arnstein (1969) ที่เน้นการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา และ 6) การประเมินผล สอดคล้อง กับแนวคิดของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ และคณะ (2565) ที่มองการประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็น ระบบเพื่อการตัดสินใจ และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน

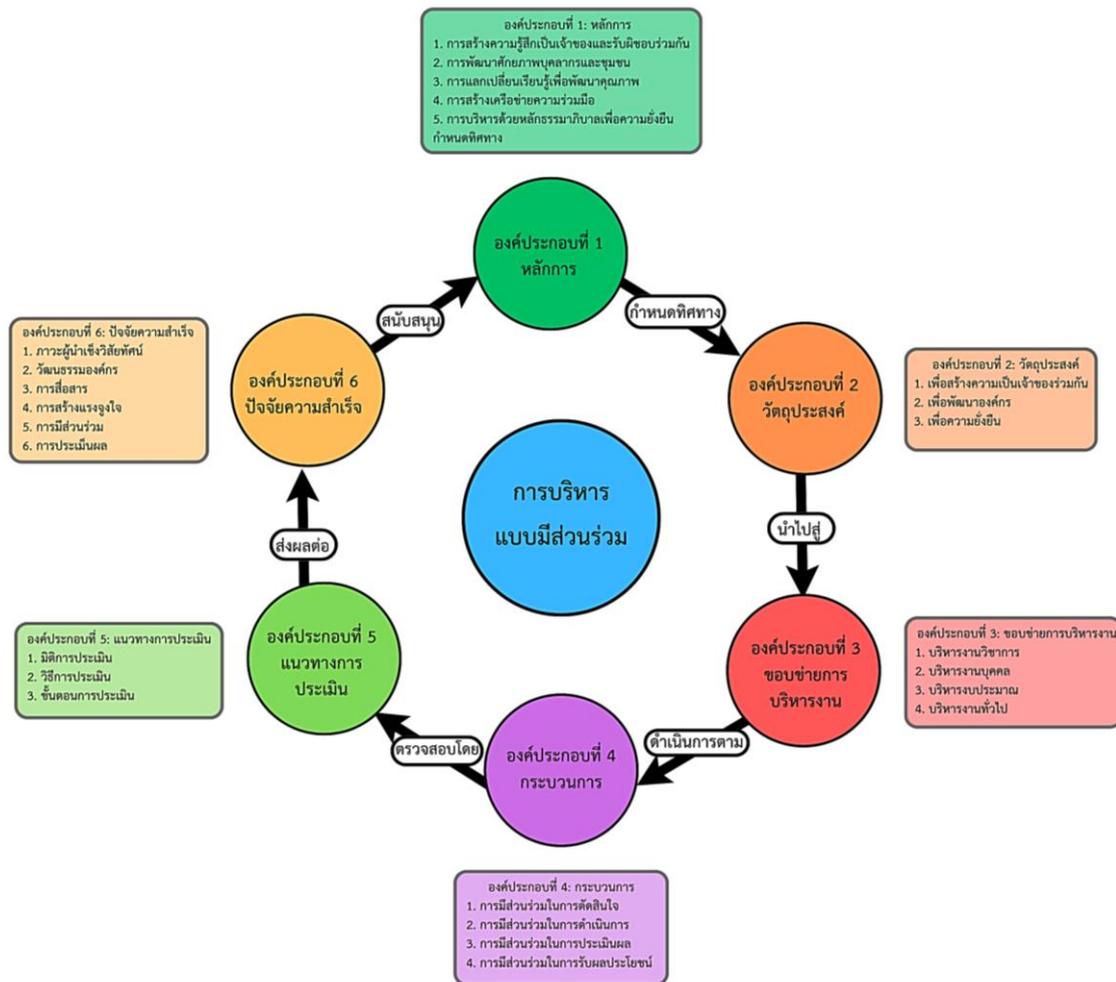
ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทย

ไซโยจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐติกาล บุญอินทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และคู่มือมีผลการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิโทไซโย อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิโทไซโย ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขอบข่ายการบริหาร 4) กระบวนการบริหาร 5) แนวทางการประเมิน และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิโทไซโย

สรุป

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขอบข่าย ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคคล งบประมาณและการเงิน และงานทั่วไป 4) กระบวนการ ประกอบด้วย การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ 5) แนวทางการประเมิน ประกอบด้วย มิติการประเมิน วิธีการประเมิน ขั้นตอนการประเมิน 6) ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ วัฒนธรรมองค์กร การสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม และการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีองค์ประกอบของรูปแบบเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขอบข่าย ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคคล งบประมาณและการเงิน และงานทั่วไป 4) กระบวนการ ประกอบด้วย การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ 5) แนวทางการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนให้มีการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโยไปใช้และทำการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย และนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพ บริบทของโรงเรียนในเครือมูลนิธิ ไทยโซโยและท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาวิจัยกลยุทธ์การบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย

2.2 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิไทยโซโย ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2561). *การคลังสาธารณะ ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉันทิพย์ จำเดิมเผด็จศึก และณัฐริพล ปุรานิช. (2562). การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเชิงพุทธ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(2), 251-264. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jgsnsbc-journal/article/view/239936>

ชิรวัดน์ นิจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(2), 71-102. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/srj/article/view/123081>

ไชยวัฒน์ สยาม และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. (2567). การใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 8(9), 103-117. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/276977>

- ณัฐนนท์ วิทยาประโคน. (2566). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 42(1), 109–119. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humsujournal/article/view/259548>
- ดลนภา ฐิตะวรรณ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2), 447–458. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/svittj/article/view/244556>
- ทนันเดช ยงค์กมล. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษา ของโรงเรียนในเครือข่ายสาสน์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลคลังปัญญาดิจิทัล มหาวิทยาลัยพะเยา. <https://updc.up.ac.th/handle/123456789/812>
- ทักษิณ ประชามอญ, อิติวุฒิ หมั่นมี, ธัชชนันท์ อิศรเดช, และณภัทร์ แก้วนาค. (2560). รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 96-109. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/168062>
- ทิพย์วรรณ แพงบุปผา. (2560). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านดงมะกรูดทรายทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นิตยา เกตุแก้ว และมังกร หิริรักษ์. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้. *วารสารนวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 303–316. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/266901>
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2). เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2565). ผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 1–6. <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/EAI/article/view/1344>
- เพชรสุภักดิ์ กิจสกุล, พิภพ วังเงิน, และทง ทองภูเบศร์. (2567). นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้รูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเครือข่าย ของกลุ่มโรงเรียนเอกชนคาทอลิกภาคใต้. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 6(3), 207–221. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/appm/article/view/264482>
- เพิ่มพร บุพพวงษ์, สมชาย ประเสริฐศรี, นัยนา บุพพวงษ์, วรินทร์ เฉลิมโฉม, ปิติโชค จันทน์หนองไทร, และเกษมา สุขุมาลจันทร์. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 13(1), 53-70. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ssr/article/view/257098>
- มนธิดา เก่งนำชัยตระกูล และกาญจนา สิงห์หา. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา. ใน *การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 16* (น. 260). ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2560). *มนุษย์สัมพันธ์: พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- รัตนา มูลป้อม และพิกุล ภูมิโคกรักษ์. (2567). รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 12. *วารสารพุทธปัญญาปริทรรศน์*, 9(4), 187-200. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmbr/article/view/267813>
- วรชัย วิภูอุปโภคตร. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 15(2), 85-98. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMKKU/article/view/225016>
- วาสนา มะลินิน และนภัทร์ แก้วนาค. (2563). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายทางสังคมสร้างความเข้มแข็งของสภาเด็กและเยาวชนในสังคมไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ*, 2(2), 415-428. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/art/article/view/248700>
- ศรัณย์ ประสาร. (2565). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 22(2), 39-48. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BUAJEAD/article/view/247312>
- ศิริพร จันทะศรี และกิจพิณัฐ อุสาโท. (2567). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองหาน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 4(1), 259-270. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU/article/view/1809>
- สมเกียรติ บุญรอด. (2566). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 18. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 17(1), 56-72. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/260844>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2562*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2567, จาก <http://www.nst3.go.th/wp-content/uploads/2019/11/1nst3-information-2562.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน: สภาพและแนวทางการสนับสนุน*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2564). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปรียา แก้วละเอียด. (2563). *กฎหมายการคลัง ภาคงบประมาณแผ่นดิน*. สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- Arnstein, S. (1969) A Ladder of Community Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35, 216-224.
- Brown, W. B., and Moberg, D. J. (1998). *Organizational Theory and Management: A Macro Approach*. John Wiley & Sons.
- Candoli, I. C., et al. (1991). *School Business Administration: A Planning Approach* (4th ed.). Allyn and Bacon
- Castetter, W. B., & Young, I. P. (2000). *The human resource function in educational administration*. Prentice-Hall.
- Cohen, A. R. & Uphoff, N. T. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. Richard D. Irwin.
- Naderan, R. (2015). The relationship between participative management and employees' motivation. *International Journal of Basic Sciences & Applied Research*, 4(4), 230-234.
- Ramstetter, C. L. (2010). *Participatory action research to assess and enhance coordinated school health in one elementary school*. University of Cincinnati. Retrieved April 27, 2014, from https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/ws/send_file/send?accession=ucin1276537211&disposition=inline

- Robbins, S. P. (2003). *Organizational behavior: concepts controversies and application* (10th ed.). Pearson prentice hall.
- Schramm, W. (1971). *The Process and Effects of Mass Communication*. University of Illinois Press.
- Simbolon, A. M. Y., Syam, H., Sesmiarni, Z., Zakir, S., Mulia, E., & Yunita, I. (2023). The Concept of Education Personnel Management in Educational Institutions. In S. Hanani (Eds.), *The 5th Graduate International Conference 2023* (pp. 16-29). Rumah Jurnal State Islamic University Sjech M. Djamil Djambek Bukittinggi. <https://doi.org/10.30983/gic.v1i1.119>
- Suherni, E. S., Wahyudin, A., & Gunawan, A. (2023). Analysis of adaptive and participatory leadership models: Study of educational institutional leadership models. *Journal of Educational Analytics (JEDA)*, 2(4), 495-502. <https://doi.org/10.55927/jeda.v2i4.6732>
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and leadership for nurse managers* (2nd ed.). Jones and Bartlett.